

Kortfattad berättelse

öfver

Missionens i Hedesunda bodar uppkomst och utveckling.

FALUN

Tidnings- och Boktryckeri A.-B. Engelbrekt
1909.

Kortfattad berättelse öfver missionens i Hedesunda bodar uppkomst och utveckling.

Stora äro Herrens verk, värda att
begrundas af alla, som hafva sin lust
i dem. Dav. 111: 2.

I denna afskilda del af Hedesunda socken i Gestrikland lefde och lefver än en aktningvärd befolkning, som genom träget och ihärdigt arbete fått lära sig kämpa för sin lekamliga utkomst.

Före 1861 lefdes därstädes ett tämligen ostördt lif på gammaldags vis, med arbete, söndagliga kyrkobesök, nattvardsgång en gång om året o. s. v. Om sommaren färdades man öfver Dalälvens fjärdar i tvenne stora kyrkbåtar, s. k. "storbåtar", rymmande 50 à 60 personer och försedda med 4 par åror. Fören af båten med ett par åror hörde gubbarne till, mellanbåten hörde ungdomen till med 2 par åror, af hvilka gossarna skötte det ena paret och flickorna det andra. I aktern hade gummorna sin plats och skötte det 4:de årparet. Lifvet under dessa kyrkfärder vittnade icke mycket om att man var stadd i gudstjänständeren. Det var ock mycket, som skulle uträttas utom kyrkobesöket. Man hade affärer att ordna hos garfvare, färgare och urmakare m. m. och dessutom skulle man få reda på tilldragelser af intresse inom socknen.

Det var ett lif af andlig död och egenrättfärdighet, som härskade i trakten till 1861, då en kolportör C. G. Rydberg från Stockholm kom och predikade evangelium och efter honom kom P. Persson från Gefle och en f. d. soldat Lyman från Nora. Att det vid den tiden var mörkt i andligt hänseende och härskade okunnighet bevisas i någon mån däraf, att då Rydberg vid en sammankomst hade två ljus på bordet, lade en nu afliden gumma märke till, att två skuggor rörde sig på väggen bakom honom och hon förmenade, att den ena härrörde ifrån hin onde, som han skulle hafva med sig.

I ett eljest aktningvärdt hem, hvarest Luthers kyrkpostilla lästes och missförstods, blef Persson från Gefle af

husfadern nästan utkörd. De hade läst hos Luther huru villoandarne komma, utan att någon sänder dem, och voro nu årligt öfvertygade om, att dessa kolportörer voro sådana villoandar, komna för att vilseföra och fördärfa. Äldsta dottern i huset vände sig till nu allidne kyrkoherden Rydberg för att söka hjälp och tröst mot den störande oro, som Perssons besök åstadkom hos henne och i hemmet, men hon fick ingen tröst. Han bad henne gå hem och ställa sig Perssons förmaningar och lärdomar till efterrättelse.

Det blef oro och rörelse i trakten och evangelii predikan visade här som alltid sin frälsande kraft. Förstlingsfrukterna af ofvannämnda kolportörers verksamhet voro Jonas Ersson i Fällinge och hans hustru samt Lars Erssons i Hällby hustru, sannolikt äfven Jonas Persson i Kågbo och Anders Ersson i Flaten, alla nu hädangångna.

Dessa personer ifrade nu för att predikanter skulle komma och utså den oförgängliga säden, den lefvande Gudens ord. Som det på den tiden icke fanns något skolhus i trakten höllos "samlingarna", som de då kallades, i gårdarne såsom i Hällby, Lågbo, Kågbo, Nordansjö, Löfåsen och Flaten m. fl. ställen.

En s. k. syförening bildades 1862. Inkomster och utgifter 1863 utgjorde 3 kr. 77 öre. Året därpå steg summan till 9 kr. och 7 öre, däraf kr. 2: 36 till hednissionen. De saker, som tillverkades vid syföreningarne, såldes å auktion i Brunn.

Det tillkom också under denna tid flere verkande krafter. En skomakare Anders Jansson från Bäck i Hedesunda, byggmästaren A. Löf, Olof Nilsson och Jöns Andersson, alla från Hedesunda m. fl. föreläste eller talade säkert i trakten emellanåt och någon här och där kom till frid med Gud, såsom Olof Hällström, Olof Andersson, Lågbo, Ingeborg Jonsdotter, A. Sjöblom, Stina Olsdotter i Kågbo m. fl.

Så byggdes skolhusen i Löfåsen och Vägskedet och skolläraren P. Persson blef anställd som lärare vid den inrättade flyttande skolan. Utom det trogna och långvariga arbete, som han nedlade i skolans tjänst och hvad han inverkade genom ord och exempel på barnens hjärtan, så föreläste han goda predikningar eller predikade evangelium i skolhusen på söndagarne. Att hans verksamhet i skolan och därutanför har burit välsignade frukter för evigheten, det är vår öfvertygelse. Den som skrifver detta, var händelsevis

närvarande då han nedlade sin lärareverksamhet och höll sitt afskedstal. Vi komma ock lifligt ihåg, huru han då erinrade om, att han stått framför barnen i lärosalen länge samt med ödmjukhet visade på den grop, han nött i golvet, men visste ej om något märke hos lärjungarne stode att upptäcka. Det veta vi dock, att Herrens ord icke skall återkomma fåfängt, utan bära rika skördar, då mognadens tid är inne. Kan nämna här att en ehuru icke Perssons lärjunge i skolan vid en predikan af honom i Löfasens skolhus först då klart såg, att nåden för syndare är fri.

Emellertid fick nog Persson, som under åratals verkat på platsen, göra den erfarenheten, att jordmänen tycktes honom vara mycket hårdarbetad och vi tro oss veta, att han kände frestelsen att fälla modet, gifva upp hoppet om någon frukt af arbetet på denna plats, men så kom det så märkliga året 1872, då en underbart kraftig väckelse utbröt vid påsktiden, nästan uteslutande bland ungdomen, som allmänt berördes, och i Kågbo by, hvarest rörelsen började, tycktes hela den vuxna ungdomen blifva omvänd till Gud. Först var där ett par ynglingar, boende i hvar sin ände af byn, som under vintern börjat med allvar tänka på sina själars frälsning och väl någon gång talat med hvarandra därom och äiven med någon af kamraterna, men dock hvar för sig, hvarandra ovetande, kommit till klarhet med sin ställning näst före påsken och så gifvo dessa sig tillkänna för hvarandra och började tala med sina jämnåriga, som till en början mottog dem med misstro. Emellertid sammanträffade några ungdomar, däribland de två ynglingar som ofvan antydts, i Per Jonsson i Kågbo verkstad Skärtorsdagsafton 1872 och började samtala i andliga ämnen, då de båda, som några dagar förut kommit till afgörelse, voro de missionerande. Det tycktes dock gå klenst för dem att kunna öfvertyga kamraterna och ynglingarna kände sig modfällda och nedslagna, då de ej kunde få de öfriga att förstå den lycka, som de själfva erfarit. Rätt som det var fingo de dock en oväntad hjälp, då husets dotter, som utanför lyssnat på de innevarandes samtal, öppnade dörren och med af rörelse skälfvande stämma yttrade: "Om jag skulle tala om huru jag har det. Jag ser helvetet under mig och domen öfver mig och ingen utväg att undkomma." Nu var det som om Guds ande på ett särskildt sätt kommit närvarande. Det blef läsning, samtal, sång och bön natten i

ända. Ett par äldre, troende, infunno sig under nattens lopp och då morgonen grydde kunde ingen fatta, att natten var slut och mörkret i ungdomarnes hjärtan hade ock försvunnit, huru visste ingen, men rättfärdighetens sol med salighet under sina vingar uppgick i härlig klarhet med den naturliga solen.

Ett bud sändes till skolläraren Persson, som den dagen ämnade sig bort, med underrättelse om nattens tilldragelser och med anhållan, att han skulle stanna hemma och tala i skolhuset på Långfredagen, hvilket ock skedde. Ryktet om det som skett i Kågbo hade spridit sig och skolhuset var packadt med människor. Det var en underbar stämning. Det gick knappast att tala för bönerop, tacksägelser, glädjeutbrott och gråt. Det blef en härlig vårbrytningstid denna påsk och vår. En stor skara ungdom blef omvänd och de äldre troende blefvo som pånyttfödda. Knappast någon i trakten var oberörd. Det var som när en storm går genom skogen, en del träd brytas ned, andra bräckas och en annan del skakas allvarligt. Detta skedde utan något synligt redskap, ingen kunde tillskriiva sig äran. Af Herren skedde det och var ett under i allas ögon. Att det var ett särskildt Herrens verk visas ock däraf, att de allra flesta trots strider och växlingar stå fasta den dag som är. Några hafva ock farit hem i frid.

Efter denna stora väckelse kom lifvet i mycket att gestalta sig på annat sätt. De förut omtalade kyrkfärderna fortsatte ännu några år, och nu ljödo från "storbåtarna" trosfriska, andliga sänger ut öfver land och vatten, så att hvem som hälst kunde märka att det var en gudstjänstfirande samling som drog fram.

Enskildt nattvarvsfirande förekom första gången den 2 juni 1879 i Hällby och sedan hos J. Fröjd samt hos P. Persson tills kapellet blef färdigt, hvarest numera missionsföreningens andliga möten hållas.

Vi kunna ej säga dagen då missionsföreningen bildades, men dess första styrelseval förrättades den 1 februari 1880 och det var väl egentligen först då som föreningen kan anses formligen bildad. Föreningens första styrelse utgjordes af O. Hällström, ordförande, J. Forsström, v. d:o, P. Ostblom, kassaman, J. Forslund, sekreterare, O. Andersson, Lågbo, och Jonas Ersson i Fällinge. Medlemmarnes antal i föreningen torde vid denna tid hafva utgjort omkring 30. Nu är antalet 87.

Vintern 1903 blåste öfver trakten ånyo en kraftig väckelsevind, hvarvid ungdomen med få undantag föllo till. En ungdomsförening bildades, som en tid räknade 90 medlemmar, hvaraf ungefär halva antalet tillhör missionsföreningen. Några af dessa unga hafva dock sorgligt nog återgått till världen, men vi må dock vara tacksamma mot Gud för de många, som hittills blifvit bevarade.

Under år 1908 insamlades i trakten 1,281 kronor för inre missionen och 331 kronor för hednamissionen eller tillsammans 1,612 kronor för missionsändamål.

Under de sista åren har uppförts ett missionshus i Löfåsen, värderadt till 10,000 kronor och af den summan äro 6,700 kronor betalda.

Med skolrådets medgifvande och vederbörande lärares tillmötesgående fick skolsalen i Löfåsen användas som gudstjänstlokal under många år. I början af 1900-talet blef dock skolsalen för trång på grund af befolkningens flitiga gudstjänstbesök. Man började äfven inse de olägenheter i hygieniskt och andra hänseenden, som skolan led af, att lokalen användes till gudstjänstlokal, hvadan det föreföll blifva ett trängande behof af att få en annan predikolokal.

Frågan därom drytades emellan och man emellan och Trettondedag jul 1904 efter gudstjänstens slut framlades detta ärende för de församlade, som nästan enhälligt beslöto byggande af ett kapell. Endast 2 röster höjdes emot, men äfven dessa blefvo snart med om förslaget och de båda personerna hafva icke bidragit minst. Följande personer utsågos till byggnadskommitté, näml. Olof Hällström, P. Östblom, Olof Sundström, J. Fröjd och Per Blomqvist.

Den 16 januari 1904 inköptes byggnadsplats. Sedan blef första frågan för kommitté: Hur stort skall huset byggas och hur skall det se ut?

Den 23 januari reste byggnadsnämnden till Mehede för att bese deras nyuppförda kapell. Den 29 januari kom distriktsföreståndaren Erixon och visade en ritning å ett hus i Vansäter. O. Hällström fick i uppdrag att fara till Vansäter för att bese deras bönhus, som var byggdt efter den af Erixon visade ritningen.

Med ledning af hvad kommitté sett uppgjorde O. Hällström, som kan sägas vara kapellets både arkitekt och byggmästare, en ny ritning, efter hvilken kapellet, som ter sig synnerligt trefligt, byggdes. Det innehåller förutom en

större hörsal med läktare, en mindre sal med kök samt en trellig bostadslägenhet öfver den mindre salen.

Grunden lades på hösten 1904 af Olof Östling och själfva byggandet började den 9 jan. 1905. Den 22 februari voro takstolarna resta, då P. Persson i Löfåsen bjöd byggnadsmännen på "kroppåskallas". Mikaelidagen eller Mikaelsmässan invigdes huset för sitt betydelsefulla ändamål, då möte var anordnadt. Predikanter därvid voro: J. Erixon, Gäfle, O. Nilsson, Hedesunda, L. Molin, Öfvansjö, J. T. Nordstrand och A. Rosén, Hedesunda.

Ungdomsföreningen är ock värdt ett särskildt omnämnande i samband med kapellets byggande. Så har den bekostat eller dragit försorg om insamlande af medel till en bra orgel, till gardiner i kapellet, hvarjämte föreningen vid flera tillfällen lämnat kontanter till byggnadskassan. För närvarande hålla ungdomarna på att samla medel till en orgel för lilla salen o. s. v. Välsigne dem Herren för allt!

Nog hafva vi orsak att utbrista: "Herren har gjort stora ting med och bland oss, därför äro vi glada". Vi hafva äfven hela tiden varit skonade af intrång från andra samfund och och de slitningar och utmattande strider, som sådant ofta har med sig.

Hvad som i icke ringa mån bidragit till att förhållandena blifvit sådana de nu äro, torde vara det, att skolan haft förmånen att under en lång följd af år ega troende lärare. Först förut nämnde P. Persson och sedan J. Carlsson, hvilka båda i sin stad varit tillmötesgående, hvar med sin gåfva och på sitt sätt. Dessa båda lärare hafva hand i hand med söndagsskolan arbetat för det uppväxande släktets andliga vård och fostran. Sambandet mellan deras arbete och de omförmälda större väckelserna, kommer väl först att blifva fullt uppenbart i en annan tid, men att där finns ett samband det förstå vi redan nu. Det har vid såendet nog mer än en gång sett lönlöst, tungt och mörkt ut och hjärtetårar fallit, men så hafva säningsmännen emellanåt blifvit rikligen uppmuntrade och stärkta, då de fått bevitna att en del af den ädla säden ändå fallit i god jord och burit mångfaldig härlig frukt. Både de som så och de som skörde skola tillsammans glädjas, men Herren skall ensam hafva äran för allt.

